

Emakeele Seltsi aastaraamatu kaastöö vormistusnõuded

Annotatsioon. Annotatsioon (ingl *abstract*) on artikli lühikokkuvõte, mis sisaldab uurimisprobleemi või -eesmärki, meetodi lühikirjeldust ja peamisi tulemusi. Lõiku alustab paksus kirjas *Annotatsioon* (lõpus punkt), tekst järgneb samalt realt. Annotatsiooni soovitatav pikkus on 70–150 sõna (s.o kuni 1000 tähemärki tühikutega). Võtmesõnad (ingl *keywords*) on valik (5–8) teemakohaseid märksõnu, mis ei esine artikli pealkirjas. Võtmesõnade lõiku alustab paksus kirjas *Võtmesõnad* (lõpus koolon), loend järgneb samalt realt. Võtmesõnad eraldatakse komaga, loetelu lõpeb punktita.

Võtmesõnad: sõna 1, sõna 2, sõna 3, sõna 4, sõna 5

1. Üldnõuded

Kaastöö kogumahu ülempiir on 35 000 – 50 000 tähemärki tühikutega. Sinna hulka on arvatud ülevaade, joonised, tabelid, kirjanduse loend, resümeed ja lisad. Toimetusel on õigus mitte vastu võtta teksti, mis ületab mahumäära.

Kaastöö peab olema Wordi formaadis, suuremad joonised ja tabelid eraldi failis. Kaastöö tuleb salvestada pealkirja nimega, nt „ESA_67_Pealkiri“. Vormindamisel kasutatakse kirja Times New Roman suurusega 12 p ja reavahega 1,5. Joonealuse viite kirja suurus on 10 punkti.

2. Pealkiri

Artikli pealkiri ja autori(te) nimi (nimed) on Times New Romanis, suurus 12 p ja joondatud keskele. Vormistamisel kasutatakse suur- ja väiketähti, mitte läbivaid suurtähti. Pealkiri on paksus kirjas.

3. Sisuosa

Sisuosas tuleb lähtuda järgmistest juhistest.

- Lõigud eraldatakse üksteisest taandega (1,27 cm), mitte suurema lõiguvahega. Taandeta jääb vahepealkirjale, tabelile, joonisele, näiteplokkile jms järgnev lõik. Taande tegemiseks ei kasutata tühikuid ega tabulaatorimärki.
- Sõnu ei poolitata, sh pole vaja kasutada poolitusmärki.

- Vahemikku (täendus 'kuni') märgib poolpikk, nn *enn*-kriips (–), mitte sidekriips (-). Sama poolpikka kriipsu kasutatakse ka lauses mõttekriipsuna.
- Tsitaadi väljajätu tähistatakse kaksikpunktiga.
- Jutumärgid on kujul „99 all ja 66 üleval“, nt „*Kihnu raamat*“.
- Täpp- ja numberloendid vormindatakse artiklis läbivalt ühtmoodi.
- Kõik lühendid, v.a üldtuntud lühendid, esitatakse artikli järel enne kirjanduse nimekirja. Lühendi ja selle aluseks oleva(te) sõna(de) vahel on sidekriips, nt *vps – vepsa keel*. Erialalühendite loend on juhendi lisas.

4. Vahepealkirjad

Artikkel peaks sisaldama põhiteksti lugemist hõlbustavaid vahepealkirju. Soovitatav on kasutada ainult esimese astme alajaotisi.

Vahepealkirjad nummerdatakse järgmisel moel:

1. Esimese astme vahepealkiri

1.1. Teise astme vahepealkiri

Kõikide vahepealkirjade ette ja taha jäetakse tühi rida ning vahepealkirjad vormistatakse põhitekstiga samas kirjas.

5. Viitamine teksti sees

Viidatakse teksti sees nime/pealkirja/lühendi, aastaarvu ja leheküljenumbriaga, nt (*Kerge 2005: 35*). Kui teosel on kaks autorit, siis eraldatakse need komaga, nt (*Kerge, Vider 2004: 35–38*). Kolme või enama autori korral kasutatakse lühendit *jt*, nt (*Cruse jt 2004*). Viited eri teostele eraldatakse semikooloniga ja järjestatakse ilmumisaaja järgi, nt (*Kerge, Vider 2004: 35–38; Kerge 2005: 35*). Aastaarvu puudumisel kasutatakse lühendit *s. a.* (*sine anno*), nt (*Koijtjärv, s. a.*).

Esmamainimisel kirjutatakse üldjuhul kõik nimed välja, nt *Mati Erealti arvates ...*, hiljem kasutatakse perekonnanime. Kui autori nimi on tekstis, ei ole seda vaja sulgudes korrata, nt *Erelt (2004: 35) on näidanud, et ..*

Viitamisel võib kasutada ka üldkäibivaid lühendeid (EKG I, EKSS vm).

Kui soovitakse viidata e-posti teel toimunud mõttevahetusele või

veebiaadressidele, tuleks seda teha joonealuse märkusena, mitte põhiteksti sees. Joonealused märkused nummerdatakse läbivalt (Wordi vahendiga).

6. Kirjandus

Autorid järjestatakse tähestikuliselt. Sama autori teosed paigutatakse tähestiku järjekorda. Kui ühelt autorilt on samal aastal ilmunud mitu teost, lisatakse aastaarvule *a, b* jne.

Autorite eesnimed kirjutatakse välja, nt *Kerge, Krista 2010*. Mitme autori korral kirjutatakse esimesel autoril perekonnanimi, siis eesnimi (eraldatud komaga), järgmistel autoritel aga ees- ja perekonnanimi (eraldatud semikooloniga). Nimi, ilmumisaasta ja sellele järgnev punkt on paksus kirjas.

Kui tekstiviites on kasutatud lühendit, lisatakse kirje algusesse esmalt lühend (paksus kirjas), seejärel võrdusmärk ja kirje täisandmed (eesnimi, perekonnanimi jne). Samamoodi toimitakse siis, kui kasutatud allikas ei ole ladina kirjas: kõigepealt esitatakse latineeritud perekonnanimi, seejärel võrdusmärk ja kirje andmed algses kirjasüsteemis, nt *Laanest 1966 = Арво Лаанест 1966*.

Kirje vormistatakse viidatava allika tiitellehe järgi. Kui tiitelleht ei sisalda kõiki vajalikke andmeid, kuid need andmed on teada, esitatakse need nurksulgudes. Nurksulgudesse pannakse ka algteose aastaarv, kui on kasutatud postuumselt välja antud teost või faksiimile-väljaannet, nt *Loorits, Oskar 1990 [1948]*.

Kui raamatul on nii sarja nimetus (ja number) kui ka pealkiri, tuleb sarja nimetus panna sulgude vahele võrdusmärgiga. Punkt paikneb enne lõpusulge, nt (= *Eesti keele varamu I*). Kui raamatul on toimetaja(d), paikneb sellisel viisil vormistatud sarja nimetus peale toimetaja(te) andmeid.

Kogumikus või ajakirjas ilmunud artiklitel pannakse pealkirja järele punkt, seejärel lisatakse kogumiku pealkiri või ajakirja nimi mõttekriipsuga. Kogumiku koostaja(te) ja toimetaja(te) nimi paikneb kogumiku pealkirja järel (eesnimi välja kirjutatud). Eestikeelse kogumiku korral kasutatakse lühendeid *koost* ja *toim*, muude keelte korral vastavaid võõrkeelseid lühendeid, nt *ed. by*.

Ingliseelsete artiklite, raamatute jm pealkirjad esitatakse esisuurtähga, ajakirjade ja -lehtede nimed läbiva esisuurtähga (v.a abisõnad). Kui ingliskeelsel

teosel on ka teine pealkiri ja see lisatakse esimese järele kooloniga, kasutatakse kooloni järel esisuurtähte.

Veebiallikad esitatakse kirjanduse nimekirjas, mitte ei vormistata nende kohta eraldi jaotist. Veebiallikale lisatakse veebiaadress, mille järel on punkt. Vaatamiskuupäeva ei lisata.

Kui artiklil või raamatul on DOI ehk digitaalobjekti identifikaator, tuleb see lisada allikakirje lõppu koos punktiga. Kui DOI-ga artikkel või raamat on ilmunud veebis, siis jäetakse veebiaadress lisamata, st piirduakse DOI-ga.

Kirjed vormistatakse järgmiselt: Times New Roman, 11 p, rippaandega 1,27 cm.

6.1. Raamatud

Alvre, Paul 1995. Soome väljendid eesti vastetega. Tallinn: Valgus.

EES = Iris Metsmägi, Meeli Sedrik, Sven-Erik Soosaar 2012. Eesti etümoloogiasõnaraamat. Tallinn: Eesti Keele Instituut, Eesti Keele Sihtasutus. <http://www.eki.ee/dict/ety/>.

Hallik, Katrin; Katre Kasemets (koost) 2017. Tõlkimise tahud. Tallinn: EKSA. eurokeelehoole.eki.ee/documents/compendiums/4de1c86bf768725c5edc18c87f84098f.pdf.

Hennoste, Tiit; Karl Pajusalu 2013. Eesti keele allkeeled. Õpik gümnaasiumile. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Swales, John M. 1990. Genre analysis: English in academic and research settings. Cambridge: Cambridge University Press.

Vare, Silvi 1994. Nimi- ja omadussõnatuletus tänapäeva eesti kirjakeeles. (= Dissertationes philologiae estonicae Universitatis Tartuensis 6.) Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Wiedemann, Ferdinand Johann 1973 [1893]. Estnisch-deutsches Wörterbuch. Vierter unveränderter Druck nach der von Jakob Hurt redigierten Auflage. Tallinn: Valgus.

6.2. Artiklid ajakirjas, kogumikus vm

Blokland, Rogier; Petar Kehayov 2010. Vene keele mõjust eesti keeles. Tagasivaateid ja perspektiive. – Eesti ja soome-ugri keeleteaduse ajakiri = Journal of Estonian and Finno-Ugric Linguistics 1 (2), 35–54. <https://doi.org/10.12697/jeful.2010.1.2.03>.

Edwards, Jane A. 1995. Principles and alternative systems in the transcription, coding and mark-up of spoken discourse. – Spoken English on computer: Transcription, mark-up

and application. Ed. by Geoffrey Leech, Greg Myers, Jenny Thomas. London: Longman, 19–34.

Veismann, Ann; Iлона Tragel; Renate Pajusalu 2002. Eesti keele põhisõnavara operaatoritest. Katseid verbide ja kaassõnadega. – Tähendusepüüdja. Pühendusteos professor Haldur Õimu 60. sünnipäevaks 22. jaanuaril 2002. Toim Renate Pajusalu, Tiit Hennoste. (= Tartu Ülikooli üldkeeleteaduse õppetooli toimetised 3.) Tartu, 312–328.

Viikberg, Jüri 2021. Arvsõnadest ja loendamisest eesti keeles. – Keel ja Kirjandus 5, 417–437. <https://doi.org/10.54013/kk761a3>.

6.3. Artiklid meediaväljaandes

Uusküla, Mari 2019. Eestlased tunnevad lõhnu, kuid ei räägi neist. – Novaator, 19. juuni. <https://novaator.err.ee/953701/eestlased-tunnevad-lohnu-kuid-ei-raagi-neist>.

Valk, Aune; Liis Simmul 2019. Milliseid keeli on tööturul vaja? – Sirp, 29. märts. <https://sirp.ee/s1-artiklid/c21-teadus/milliseid-keeli-on-tooturul-vaja/>.

6.4. Dokumendid, õigusaktid vms

Anniste, Kristi; Valentina Batueva; Helen Biin; Eve Mägi; Liina Osila; Pirjo Turk 2016.

Eesti üliõpilaste soolise võrdõiguslikkuse alane teadlikkus, hoiakud ja kogemused.

Tallinn: Poliitikauuringute Keskus Praxis. http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2016/04/uliopilased_sooline_vordoiguslikkus.pdf.

HTM 2014 = Haridus- ja Teadusministeerium 2014. Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“. Tartu: Haridus- ja Teadusministeerium. https://www.hm.ee/sites/default/files/59705_teadmistepohine_eesti_est.pdf.

Keeleseadus 2020. Riigi Teataja, RTI, 16.06.2020, 5. <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122015022>.

6.5. Andmebaasid vms

Boersma, Paul; David Weenink 2021. Praat: Doing Phonetics by Computer. <https://www.fon.hum.uva.nl/praat/>.

EKI ühendsõnastik 2021. Sõnaveeb. Eesti Keele Instituut. <https://sonaveeb.ee>.

HS = Haridussõnastik. <http://www.eki.ee/dict/haridus/index.cgi>.

HTM 2020 = Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035, 2020. Haridus- ja Teadusministeerium. https://www.hm.ee/sites/default/files/haridusvaldkonna_arengukava_2035_29.10.2020_riigikokku.pdf.

7. Näited, valemid, kirjeldatavad keelendid

Kirjeldatavad keelendid on üldjuhul kaldkirjas (nt “Vaadeldakse sõna *austus* käänamist.”), sõna osaks olev element on samuti kaldkirjas, ka lause alguses väikese algustähega (nt “Suurim erinevus *mata*-vormi ja muude vormide vahel ... “. “*mata*-vormi esines materjalis harva.”).

Näitelaused (näidete plokid), valemid jms esitatakse põhitekstist väiksemas kirjas (11 p) ja üldise taandega 1 cm vasakust servast. Näited võib soovi korral tähistada numbritega (ja tähtedega), et lihtsustada näidetele osutamist, nt *Näitest 2 ilmneb, et ..*

(1) esimene näide

(2) teine näide

8. Tabelid, joonised, fotod ja muu illustreeriv materjal

Väiksemad (lihtsamad) Wordis koostatud joonised ja tabelid võib paigutada põhiteksti sisse. Jooniste ja tabelite (soovitav) asukoht tekstis tuleks märkida küljendaja jaoks arusaadavalt, nt *siia joonis 1*.

Kõik mahukamad (keerulisemad) joonised ja tabelid tuleks esitada eraldi failis (Wordi joonisena, tif-, jpg- vm graafikavormingus). Eriprogrammiga tehtud jooniste asjus tuleks läbi rääkida toimetajaga. Joonise- ja tabelifailile pannakse sama nimi mis põhifailile, lõppu lisatakse *joonis 1, tabel 1* jne.

Joonised, tabelid jm nummerdatakse läbivalt, välja arvatud juhul, kui neid esineb artiklis vaid üks. Soovi korral võib joonisele, tabelile jms viidata lühendi *vt* abil, nt (*vt joonis 1, tabel 1*).

Jooniste ja tabelite koostamisel tuleks arvestada, et raamat on A5 formaadis (14,5 × 21,5 cm, mitte suuruses A4), st materjal peab mahtuma 11 × 17,5 cm suurusele pinnale.

Joonise allkiri on joonise all, tabeli pealkiri on tabeli peal. Mõlemad on kirjas Times New Roman, 11 p, punktita.

JOONIS JOONIS

%%%%%%%%%

Joonis 1. Joonise allkiri

Tabel 1. Tabeli pealkiri

9. Resümee

Resümee on teiskeelne kokkuvõte artiklis esitatud põhiseisukohtadest. Eestikeelse artikli resümee on soovitatavalt inglise või saksa keeles. Resümee pikkus on 200–300 sõna (s.o kuni 1600 tähemärki tühikutega). Resümee tuleb vormindada nagu artikli sisuosa. Nii nagu artikli pealkirjas, ei kasutata ka resümee omas läbivaid suurtähti.

Resümee järel esitatakse artikli algul nimetatud võtmesõnad võõrkeelsena.

10. Autori kontaktandmed

Autori andmetest esitatakse ees- ja perekonnanimi, asutus, postiaadress ja e-posti aadress, reastatuna üksteise alla.

Lisa. Lühendid

a) Arhiivid, asutused, kogud, väljaanded

- ACUT** = Acta et Commentationes Universitatis Tartuensis (Dorpatensis), Tartu
EEW = J. Mägiste, Estnisches etymologisches Wörterbuch, Helsinki, 1982–1983, 2000
EK = Eesti Keel, Tartu
EKI = Eesti Keele Instituut
EKirj = Eesti Kirjandus, Tartu
EKG = Eesti keele grammatika (II – 1993, I – 1995), Tallinn
EKK = Eesti keele käsiraamat. 3. tr 2007, Tallinn
EKM = Eesti Kirjandusmuuseum
EKMS = A. Saareste, Eesti keele mõisteline sõnaraamat, Stockholm, 1958–1979
EkmS = Eesti Kirjameeste Selts
EKS = Eesti Kirjanduse Selts
EKSA = Emakeele Sihtasutus
EKSS = Eesti kirjakeele seletussõnaraamat, 1988–2007; Eesti keele seletav sõnaraamat [täiendatud uustrükk], 2009, Tallinn
EMS = Eesti murrete sõnaraamat, 1994–, Tallinn
ERA = Eesti Rahvaluule Arhiiv
ES = Emakeele Selts
ES KS = Emakeele Seltsi murdekorrespondentide sõnavarakogu (1940–1999) eesti murdearhiivis
ES KT = Emakeele Seltsi murdekorrespondentide tekstid (1941–2000) eesti murdearhiivis
ES MT = Emakeele Seltsi murdetekstide kogu (1923–1991) eesti murdearhiivis
ESA = Emakeele Seltsi aastaraamat, Tallinn–Tartu
EST = Emakeele Seltsi toimetised, Tallinn
EÕS = Eesti õigekeelsuse-sõnaraamat, Tartu, 1925–1937
EV = Eesti vanasõnad, Tallinn 1980–1983
FU = Fenno-ugristica, Tartu
FUF = Finnisch-ugrische Forschungen, Helsinki
Km = Kodumurre, Tallinn
KK = Keel ja Kirjandus, Tallinn
KKI = Keele ja Kirjanduse Instituut
KKIU = Keele ja Kirjanduse Instituudi uurimused, Tallinn
KM = ENSV TA F. R. Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseum
KM KO = kirjandusmuuseumi käsikirjade osakond
KM RO = kirjandusmuuseumi rahvaluule osakond
LSFU = Lexica Societatis Fenno-Ugricae, Helsinki
LU = Linguistica Uralica, Tallinn
RAKA = ENSV Riiklik Ajaloo Keskarhiiv (praegu Eesti Ajalooarhiiv)
SKES = Suomen kielen etymologinen sanakirja, Helsinki, 1955–1981
SKS = Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
SKST = Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia, Helsinki
SMS = Suomen murteiden sanakirja, Helsinki
SSA = Suomen sanojen alkuperä. Etymologinen sanakirja, Helsinki, 1992–2000
SUS = Suomalais-ugrilainen Seura
SUSA = Suomalais-ugrilaisen Seuran Aikakauskirja, Helsinki
SUST = Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, Helsinki
СФУ = Советское финно-угроведение, Таллинн

TA = Eesti Teaduste Akadeemia
TLÜ = Tallinna Ülikool
TPÜ = Tallinna Pedagoogikaülikool
TRÜ = Tartu Riiklik Ülikool
TÜ = Tartu Ülikool
UAJb = Ural-altaische Jahrbücher, Wiesbaden
Ujb = Ungarische Jahrbücher, Berlin–Leipzig
VhGEG = Verhandlungen der Gelehrten Estnischen Gesellschaft, Dorpat (Tartu)
VI = Võru Instituut
Vir = Virittäjä, Helsinki
VÖS = E. Muuk, Väike õigekeelsus-sõnaraamat
Wied = F. J. Wiedemann, Ehstnisch-deutsches Wörterbuch
ÕES = Õpetatud Eesti Selts
ÕEST = Õpetatud Eesti Seltsi toimetused, Dorpat (Tartu)
ÕS 1999 = Eesti keele sõnaraamat ÕS 1999
ÕS 2006 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2006
ÕS 2013 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2013
ÕS 2018 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2018

b) Keeled, murded, murrakud

alb = albaania keel
Amb = Ambla
Ann = Anna
Ans = Anseküla
asks = alamsaksa keel
Aud = Audru
blt = balti algkeel, balti keeled
bsks = baltisaksa keel
bulg = bulgaaria keel
e, ee = eesti keel
eL = Lõuna-Eesti murded
eM = eesti Mulgi murre
Emm = Emmaste
eP = Põhja-Eesti murded
er (mdE) = ersa (~ ersamordva)
keel
eR = eesti rannikumurre
(~ kirderannikumurre)
eRI = eesti rannikumurde idaosa
(~ kirderannikumurde idaosa)
erts = eestirootsi murded
eS = saartemurre
germ = germaani keeled
gt = gooti keel
h = handi keel
Hag = Hageri
Han = Hanila
Har = Hargla
Hel = Helme

Hi = Hiiumaa
hisp = hispaania keel
HJn = Harju-Jaani
Hlj = Haljala
hlms = hilisläänemeresoome algkeel
Hls = Halliste
HMd = Harju-Madise
holl = hollandi keel
Hää = Häädemeeste
I (ePI) = idamurre
i-e, ieur = indoeuroopa algkeel, indoeuroopa keeled
Iis = Iisaku
ingl = inglise keel
is = isuri keel
isAL = isuri keele Alam-Lauga murre
isH = isuri keele Hevaha murre
isO = isuri keele Oredeži murre
isS = isuri keele Soikola murre
it = itaalia keel
Jaa = Jaani
JJn = Järva-Jaani
JMd = Järva-Madise
Juu = Juuru
Jõe = Jõelähtme
Jõh = Jõhvi
Jäm = Jämaja
Jür = Jüri
k = komi keel
K (ePK) = eesti keskmurre
Kaa = Kaarma
Kad = Kadrina
Kam = Kambja
kam = kamassi keel
Kan = Kanepi
kasks = keskalamsaksa keel
klms = keskläänemeresoome algkeel
Kei = Keila
Khk = Kihelkonna
Khn = Kihnu
kholl = keskhollandi keel
Kir = Kirbla
KJn = Kolga-Jaani
Kod = Kodavere
Koe = Koeru
Kos = Kose
kr = kreeka keel
Kra = Kraasna
Krj = Karja
krj = karjala keel
krjA = Aunuse murre
krjK = Tveri murre ~ murrakud

krjL = lõunamurre
(lõunakarjala m)
krjLü = lüüdi murre
krjP = põhjamurre (põhjakarjala m)
Krk = Karksi
Krl = Karula
Kse = Karuse
Ksi = Kursi
Kul = Kullamaa
Kuu = Kuusalu (rannamurre)
Kõp = Kõpu
Käi = Käina
Kär = Kärla
küsk = keskülemsaksa keel
L (ePL) = eesti läänemurre
lad = ladina keel
Lai = Laiuse
ld = leedu keel
Lei = Leivu
Lih = Lihula
lms = läänemeresoome algkeel, läänemeresoome keeled
LNg = Lääne-Nigula
lp = lapi keel
lpl = lõunalapi keel
lpP = põhjalapi keel
lpN = Norra murre (norralapi m)
lt = läti keel
Lut = Lutsi
lv = liivi keel
lvK = kuraliivi keel
lvS = salatsiliivi keel
lü = lüüdi keel
Lüg = Lüganuse
M (eLM) = Mulgi murre
Mar = Martna
md = mordva keeled
mdE vt **er**
mdM vt **mo**
Mih = Mihkli
MMg = Maarja-Magdaleena
mns = mansi keel
mo (mdM) = mokša (~ mokšamordva keel)
mpr = muinaspreisi keel
mr = mari keel
Muh = Muhu
Mus = Mustjala
Mär = Märjamaa
Nai = Naissaare
Nis = Nissi
Noa = Noarootsi
Nõo = Nõo

Ote = Otepää
ou = obiugri keeled
Pai = Paide
Pal = Palamuse
Pee = Peetri
pl = poola keel
Pha = Püha
Phl = Pühalepa
Pil = Pilstvere
PJg = Pärnu-Jaagupi
Plt = Põltsamaa
Plv = Põlva
pm = Permi keeled
pr = prantsuse keel
prov = provanssaal
Pst = Paistu
Puh = Puhja
Pä = Pärnumaa
Pär = Pärnu
Pöi = Pöide
Rak = Rakvere
Ran = Rannu
Rap = Rapla
Rei = Reigi
Rid = Ridala
Ris = Risti
rts = rootsi keel
Ruh = Ruhnu
Rõn = Rõngu
Rõu = Rõuge
Räp = Röpina
S (ePS) = saarte murre
Sa = Saaremaa
Saa = Saarde
sam = samojeedi keeled
San = Sangaste
Se = Setu(maa)
Sim = Simuna
SJn = Suure-Jaani
skr = sanskriti keel
sks = saksa keel
sl = slaavi algkeel, slaavi keeled
sm = soome keel
srts = soomerootsi murded
s-u = soome-ugri keeled
T (eLT) = Tartu murre
Tln = Tallinn
TLä = Tartu murde lääneosa
TMr = Tartu-Maarja
Tor = Tori
Trm = Torma

Trt = Tartu
Trv = Tarvastu
Tõs = Tõstamaa
Tür = Türi
udm = udmurdi keel
ug = ugri keeled
ukr = ukraina keel
ung = ungari keel
Urv = Urvaste
uu = Uurali keeled
üüsk = uustülemsaksa keel
V (eL) = Võru murre
Vai = Vaivara
Var = Varbla
Vas = Vastseliina
vblg = vanabulgaaria keel
vdj = vadja keel
vdjKu = vadja keele Kukkusi murre
Vi = Virumaa
VId = Võru murde idaosa
Vig = Vigala
Vil = Viljandi
vingl = vanainglise (anglosaksi) keel
visl = vanaislandi keel
VJg = Viru-Jaagupi
vld = vanaleedu keel
vlg = Volga keeled
vlgvn = valgevene keel
vlms = varaläänemeresoome algkeel
Vll = Valjala
VMr = Väike-Maarja
vn = vene keel
VNg = Viru-Nigula
Vor = Vormsi
vpr = vanaprantsuse keel
vprs = vanapreisi keel
vprov = vanaprovanssaal
vps = vepsa keel
vpsK = keskvepsa murre
vpsL = lõunavepsa murre
vpsP = põhjavepsa murre
vrts = vanarootsi keel
vsl = vanaslaavi (kirikuslaavi) keel
vv = vanavene keel
Võn = Võnnu
Vän = Väandra
vüsk = vanaülemsaksa keel
Äks = Äksi
üsk = ülemsaksa keel